

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/38/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2716203488
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2716203488.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej, v spore žalobcov: 1. U. R., rod. V., nar. XX. R. XXXX, trvalo bytom F., F. XXXX/XX, 2. X. R., nar. XX. L. XXXX, trvalo bytom F., F. XXXX/XX, obaja zastúpení advokátom: JUDr. Ján Pekar, Potočná 191/39, 909 01 Skalica, IČO: 34 048 944, proti žalovaným: 1. E. Z., nar. XX. L. XXXX, trvalo bytom M., U. XXX/XX, zastúpený advokátkou: JUDr. Nina Hríbiková, Kukučínova 20, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 50 325 965, 2. Slovenská kancelária poisťovateľov, Bajkalská 19B, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, zastúpená: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 19. septembra 2017 č. k. 5C/130/2016-232, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobcovia 1/ a 2/ majú voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanému 1/ a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 20.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť plniť zo strany ďalšieho žalovaného; II. žalovanému 1/ a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 20.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť plniť zo strany ďalšieho žalovaného; III. žalobcom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením; IV. žalovanému 1/ a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike, na účet Okresného súdu Skalica titulom súdneho poplatku sumu 2.400 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 15 a § 822 a § 823 O.z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 2 písm. g/, h/ a i/, § 3 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. a/, § 15, § 24 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3, 7 a 9 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZoPZP“) a poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ (rozsudok Haasová, C-22/12).

Vecne dôvodil, že zo spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 4T/42/2015 vyplýva, že žalovaný 1/ dňa 25.7.2014 v čase o 9:00 hod. na ceste I. triedy č. 2, km 2,5 v Holíči pri čerpacej stanici Slovnaft, viedol osobné motorové vozidlo Mitsubishi Lancer, ev. č. SI-030AU v smere z Kopčian do Holíča, kde po nabehnutí na menšiu nerovnosť na vozovke zareagoval na zvýšené naklápanie karosérie vozidla tak, že prudko strhol riadenie vpravo a vľavo, v dôsledku čoho stratil smerovú stabilitu a prešiel do protismeru,

kde pravou prednou časťou narazil do ľavej prednej časti protiidúceho vozidla Seat Inca ev. č. SI-924AL, ktorého vodič U. R., nar. X.X.XXXX, trvalo bytom F., F. XXXX/XX, pri nehode utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol, pričom ako bezprostrednú príčinu smrti znalci z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo stanovili závažné poranenia hlavy, ktoré viedli k zlyhaniu riadiacej činnosti mozgu - mozgovej smrti. Spolujazdec vo vozidle Seat Inca, E. E., nar. XX.X.XXXX, bytom F., P. P. XXX/XX, utrpel pohmoždenie hrudníka, ktoré zranenie si podľa lekárskej správy všeobecného lekára pre dospelých MUDr. L. M. zo Skalice vyžiadalo hospitalizáciu po dopravnej nehode od 25.7.2014 do 27.7.2014 a ďalšie liečenie spojené s práceneschopnosťou od 27.7.2014 do 22.8.2014. Spolujazdec vo vozidle Mitsubishi Lancer F. M., nar. XX.X.XXXX, bytom M., P. XXX/XX, utrpel podvrtnutie krčných stavcov a pomliaždenie pravého ramena, ktoré zranenia si podľa lekárskej správy všeobecného lekára pre deti a dorast MUDr. B. Y. z Holíča vyžiadalo hospitalizáciu po dopravnej nehode od 25.7.2014 do 27.7.2014, pričom ďalšie lekárske ošetrenie nevyhľadal. Pri dopravnej nehode vznikla materiálna škoda v celkovej výške 2.600 eur. Žalovaný 1/ porušením ustanovenia § 9 ods. 1 (spôsob jazdy) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spôsobil dopravnú nehodu, čím porušil pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. c/ citovaného zákona a inému z nebanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zákona. Za tento skutok bol žalovaný 1/ uznaný vinným rozsudkom OS Skalica č. k. 4T/ 42/2015-248 z 23.9.2015 za prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, pričom tento trest sa mu podmienene odložil a uložila sa mu skúšobná doba v trvaní 4 rokov spolu so zákazom činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 4 rokov.

Žalobcovia sú manželia, počas manželstva sa im narodili tri deti a to U. R., nar. X.X.XXXX, ktorý s rodičmi býval v spoločnej domácnosti, Z. R., nar. XX.XX.XXXX a U. R., nar. X.X.XXXX. Žalobkyňa 1/ vo výpovedi uviedla, že sa dodnes s manželom nevedia zmieriť so stratou svojho syna U. R., spolu s manželom sú z jeho straty zničení a majú na seba niekedy „nervy a kričia na seba“. Jej druhý syn je v Nemecku a domov chodí len keď má voľno, väčšinou len na sviatky, tak 2 x do roka, pričom sa doma zdrží týždeň a býva u nich. Od ďalšieho syna má malú vnučku, ktorá žalobkyňu 1/ aspoň trochu poteší a vtedy nemyslí na svojho nebohého syna. Starajú sa o vnučku ako len môžu a syna a jeho dcéru navštevujú. Žalobkyňa 1/ ďalej uviedla, že asi mesiac po smrti svojho syna bola PN, obaja manželia na tom boli psychicky zle a brali lieky, pričom lekárka jej povedala, že ak lieky nepomôžu tak aby išla k psychológovi, ale k tomu nešla lebo by jej aj tak nepomohol. K osobe svojho syna U. ďalej uviedla, že so súrodencami vychádzal dobre, spoľahli sa naňho. Pokiaľ žil, tak celá rodina spolu trávila sviatky - Veľkú noc, Vianoce a taktiež aj narodeniny ak ich niekto mal, spolu chodievali aj k starým rodičom. Dodala, že po smrti jej syna nechala jeho izbu, kde ich syn s nimi žil v spoločnej domácnosti tak ako ostala predtým. Teraz v tej izbe prespáva ich syn Z. keď príde z Nemecka alebo keď príde vnučka a ostane na noc. Žalobca 2/ vo výpovedi uviedol, že jeho manželka bola s ich prvým, nebohým synom U. na rizikovitom tehotenstve. U. študoval na strednej škole v Gbeloch a následne v Trnave na elektrotechnickej vysokej škole, keď táto škola stratila akreditáciu tak rok pracoval a šetril si na štúdium na vysokej škole v Brne, kam potom aj odišiel študovať. V tom čase študoval na vysokej škole aj ich ďalší syn, pričom náklady na toto štúdium a aj ubytovanie hradili žalobcovia. Fakticky si nemohli nič dovoliť, neboli ani na dovolenke a nemohli si dať do poriadku ani byť. Ten si dali do poriadku až keď synovia doštudovali vysokú školu. Syn U. po skončení štúdia pracoval vo firme EHS, s.r.o., kde dal dokopy pracovný kolektív, bol v kolektíve obľúbený, mal rád šport a mal veľa kamarátov. Darilo sa mu všetko do čoho sa pustil. Žalobcov držal pohromade keď sa pohádali. Žalobca 2/ ďalej uviedol, že odkedy syn zomrel tak sú s manželkou ako „pes a mačka“ a tá nehoda do nich dala zlobu. Chceli dať synovi vinohrad, ktorý žalobkyňa 1/ zdedila a kde si chcel nebohý U. postaviť aj so svojou priateľkou Y. U. rodinný dom. Do tohto rodinného domu chcel potom zobrať žalobcov bývať na dožitie.

Žalovaný 1/ uviedol, že mu je ľúto čo sa stalo, vie že to už neodčiní a žije s tým každý deň. Po nehode išiel pomáhať tomu druhému havarovanému vozidlu. Motorové vozidlo, ktoré pri nehode riadil patrilo jeho bratovi U. Z.. To, že motorové vozidlo nebolo už 2 mesiace poistené nevedel. Od auta si zobral doklady, ale nevšimol si, že doklad o poistení tam nie je. Išiel rýchlosťou 90 km/h keď sa stala dopravná nehoda, tá sa stala ešte pred začiatkom obce v zákrute pred zákrutou vpravo, keď po ľavej strane sa nachádzala čerpacia stanica. Dopravná nehoda mu zmenila život, jeden a pol mesiaca spával v izbe u svojho brata aby sa nebál sám. Mal aj nočné mory a jeho brat mu vo všetkom pomáhal. Po nehode si začal viacej vážiť svojich rodičov, nakoľko si uvedomil, že to mohol byť on, začal chodiť do kostola a modliť sa za U. aj keď ho predtým nepoznal. Žalovaný 1/ začal pracovať aj napriek tomu, že chcel ešte

pokračovať v štúdiu, lebo vedel, že bude potrebovať finančné prostriedky na toto všetko. Uhradil škodu súvisiacu s nehodou firme EHS a taktiež p. E. a ešte ďalšiu sumu vyše 100 eur. Na záver výpovede dodal, že sa chcel žalobcom ospravedlniť ale nedokázal to, chápe že sú na neho nahnevaní. Škodu začal uhrádzať vtedy, keď mu prišli domov nejaké papiere a až vtedy vedel, že má niečo uhradiť.

Svedkyňa Mgr. Y. U. uviedla, že bola priateľkou nebohého U. R. a jeho rodičov poznala a vychádza si s nimi ako keby to boli jej druhí rodičia, s U. chodila 5 rokov a počas uvedeného obdobia trávili čas tak, že bývali u jeho rodičov alebo u jej rodičov a z toho dôvodu sa so žalobcami stretávala denne. Delili si starostlivosť o domácnosť, pomáhali so všetkými domácimi prácami, s varením a so všetkým čo bolo treba spraviť. Spoločne so žalobcami sa stretávali na rodinných oslavách, narodeninách alebo sviatkoch. Spoločne trávili aj Vianoce a to tak, že boli najprv u U. rodičov, kde si dali darčeky a potom išli k jej rodičom, kde si tiež rozdali darčeky. Jej a U. plány boli také, že po doštudovaní chceli uzavrieť manželstvo a postaviť si dom vo vinohrade, ktorý patril žalobcom s tým, že žalobcovia im s týmto domom chceli pomôcť a potom by aj u nich bývali, boli dohodnutí, že žalobcov doopatrujú. U. sa chcel žalobcom odvdáčiť a tak sám od seba prerábala svoju izbu alebo obývačku v ich byte, tak isto aj svoju mamu, žalobkyňu 1/ vždy odviezol na nákup keď to potrebovala. S U. a jeho rodičmi trávila takto aj posledné Vianoce. Po jeho smrti už bola na Vianoce u svojich rodičov a potom ju žalobcovia zavolali k nim, pripravili pre ňu darčeky tak ako vždy. Vzťah súrodencov neb. U. k žalobcom bol taký, že žalobcovia svojmu synovi U. pomáhali s riešením bytovej otázky ako aj finančne. Ich druhý syn Z. chodí z Nemecka domov pokiaľ môže a z tohto dôvodu je jeho pomoc pre žalobcov komplikovanejšia. Zdravotný stav neb. U. bol taký, že sa na nič neliečil, v minulosti absolvoval laserovú operáciu očí - korekciu dioptrií. V čase dopravnej nehody bola svedkyňa v práci a po nehode išla za žalobkyňou 1/. Po nehode mala svedkyňa problémy sama so sebou, ťažko sa jej vyjadruje ako táto udalosť zasiahla žalobcov. Ich syn Z. sa po nehode nasťahoval späť k nim, pričom žalobcovia sa museli učiť znovu žiť a ani nejaký čas nechodili do zamestnania. Vie, že žalobkyňa 1/ odmietla vyhľadať psychológa, pričom jej neuviedla z akého dôvodu. K povahe nebohého uviedla, že všade kam prišli si ho hneď obľúbili a niekedy mu až vyčítala, že na ňu nemal toľko času nakoľko každému pomáhal, hlavne čo sa týka výpočtovej techniky. Svedok Z. R., syn žalobcov uviedol, že vzťah medzi bratmi ako aj vzťahy medzi rodičmi a bratmi boli výborné. Nebohý U. žalobcom pravidelne pomáhal v domácnosti ako aj vo vinohrade spolu so svojimi bratmi. Sám prerobil rodičom obývačku a vždy keď to bolo treba tak prišiel a pomohol im. Svedok uviedol, že v piatok, v deň keď zomrel, tak nasledujúci pondelok mali ísť svedok s priateľkou a nebohý U. so svojou priateľkou Y. na dovolenku. U. s Y. plánovali založiť si rodinu a chceli sa osamostatniť. Najprv chceli bývať v byte po krstnej Y. U. a neskôr mali možnosť stavať si dom u nich vo vinohrade. V čase nehody pracoval nebohý U. vo firme EHS a jeho priateľka Y. ešte študovala na vysokej škole. Po nehode sa svedok odsťahoval z V., kde pracoval, ukončil tu podnájom a prácu a býval s rodičmi, snažil sa ich ako tak upokojiť. Úmrtie brata zasiahlo každého v rodine, najviac žalobkyňu 1/, všetci spolu komunikujú, ale všetci sú smutní. Svedok momentálne pracuje a žije v Nemecku, s rodičmi si pravidelne skypuje 2 až 3 hodiny dvakrát do týždňa a podľa možnosti za nimi príde domov aj osobne. Je ochotný sa o rodičov starať v budúcnosti, berie to ako samozrejmosť. Svedok ďalej uviedol, že žalobkyňa 1/ v súvislosti s úmrtím jeho brata navštívila lekára a ten jej predpísal nejaké tabletky, ktoré ale nechcela. Žalobcovia asi mesiac nechodili do zamestnania, pričom svedok im navrhoval, že by bolo lepšie keby sa stretávali s ľuďmi a neboli stále len doma. Keď boli doma tak žalobcovia len stále plakali a svedok aj so svojim bratom ich utišovali, pričom táto psychická pomoc trvá doteraz. Svedkyňa U. Z., matka žalovaného 1/ uviedla, že dopravná nehoda zasiahla nielen jej syna - žalovaného 1/, ale aj celú ich rodinu. Žalovaný 1/ mal vtedy 18 rokov a chcel si spraviť maturitu a potom sa chcel uchádzať o zamestnanie policajta. Keď po nehode prišiel domov z hospitalizácie, žalovaný 1/ sa jej spýtal, či s ním nepôjde do kostola, taktiež sa presťahoval do izby k svojmu staršiemu bratovi, nakoľko nechcel byť sám a nemohol v noci spať. Celá rodina ho podporovala aby to zvládol. V súvislosti s uvedenou haváriou nevedeli čo majú robiť, preto išli za právnikom. Ten im poradil, aby sa nestretávali s rodičmi nebohého, aby radšej prejavili ľútosť telefonicky alebo telegrafom. Žalovaný 1/ svedkyňu povedal, že by mali poslať veniec a taktiež telegram. Jej syn mal vtedy 18 rokov a mal podanú prihlášku na nadstavbové 2 ročné štúdium s maturitou. V septembri sa ale zamestnal a nešiel do školy, nakoľko vedel, že bude musieť platiť nejaké financie v súvislosti s dopravnou nehodou. Odvtedy im žalovaný 1/ pomáha aj tým, že im prispieva 300 eur mesačne. Svedkyňa ďalej uviedla, že si zobrali pôžičku 10.000 eur a z toho splatili pohľadávku Kancelárii poisťovateľov. Za zvyšok si opravili dom a na splácanie tejto pôžičky im prispieva žalovaný 1/ aj ich ďalší syn. Žalovaný 1/ nemá hodnotnejší majetok a takýto nemajú ani oni. Táto udalosť sa síce stala žalovanému 1/, ale berú to všetci ako keby sa stala všetkým.

Žalobcovia v konaní predložili fotografie, kde sú spolu s nebohým synom U. a ďalšími synmi na výlete, na rodinnej oslave, na oslave promócií v Brne, U. so svojou priateľkou Y. na svadbe a so svojimi kamarátmi.

Pri výsluchu obvineného dňa 4.2.2015 (č. vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-220/VYS-SI-2014 OR PZ v Skalici) žalovaný 1/ uviedol, že v čase nehody ako sa blížil k Holíču, v mieste kde sa nadpájajú asfalty pri Englerovom dvore, vošiel s vozidlom do nejakej jamy alebo na nejakú nerovnosť a auto začalo hádzať - plávať. Prejavovalo sa to tak, že predná a zadná časť vozidla sa natáčala do rôznych strán. Zareagoval na to tak, že sa to snažil vyrovnať, začal pomaly brzdiť ale vozidlo sa nedalo ovládať. Počas celej doby od miesta, kde mu vozidlo rozhodilo až do samotnej zrážky sa snažil vozidlo zvládnuť, snažil sa ho stočiť do pravej strany čo sa mu nepodarilo a vozidlo sa tesne pred zrážkou stočilo do protismeru a tam došlo k zrážke. Predtým, než mu rozhodilo vozidlo tak išiel rýchlosťou medzi 80-90 km/h, počas jazdy nefajčil, volant držal obomi rukami a sústredil sa na riadenie. O tom, že vozidlo malo vážne technické závady zistené znaleckým skúmaním nemal vedomosť a nejaké závady na vozidle Mitsubishi si nevšimol.

Podľa znaleckého posudku č. 65/2014 znalca Ing. Miloša Kosíka bola príčinou vzniku dopravnej nehody z technického hľadiska nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Mitsubishi Lancer, nakoľko natočil riadenie vozidla tak, že sa pohyboval v protismernej časti vozovky, čím donútil vodiča Seatu k náhlej zmene smeru jazdy. Nesprávnou technikou jazdy vodič vozidla Mitsubishi vyvolal vodičovi Seatu kolíziu situáciu. Príčinou vybočenia vozidla Mitsubishi Lancer do protismeru nebola náhla technická závada. Kontrolou technického stavu vozidla bolo zistené, že vozidlo malo vážne závady, pričom v prípade, ak by vozidlo bolo kontrolované na STK, bolo by dočasne spôsobilé na prevádzku na pozemných komunikáciách a ak by závady neboli v stanovenej lehote odstránené, tak by vozidlo bolo nespôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách. Tieto závady mohli počas jazdy na nerovnosti v oblasti poklopu spôsobiť, že karoséria vozidla sa vo zvýšenej miere začala naklápať. Vozidlo však prešlo do protismeru v dôsledku reakcie vodiča a jeho strhnutia riadenia vľavo.

Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že ust. § 13 O.z. obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv. Ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide o prípad objektívnej zodpovednosti. Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany podľa § 13 O.z. je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Súdna prax rozlišuje 3 prostriedky ochrany osobnostných práv. A to 1. návrh na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), 2. návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba), 3. návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba). Uvedené špeciálne prostriedky súdnej ochrany osobnostných práv sa podľa jednotlivých okolností konkrétneho prípadu môžu uplatniť samostatne alebo kumulatívne (ak si to vyžaduje ich účel). Z návrhu žalobcov je zrejmé, že sa jedná o satisfakčnú žalobu, a to so zreteľom na to, že zásah do osobnostných práv nebohého a do ich osobnostných práv ako rodičov nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľnou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pritom na dve hľadiská, a to na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to ako na strane žalobcov, tak aj na strane žalovaných. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti, pričom slovenský právny poriadok nepozná minimálnu ani maximálnu hranicu výšky finančného zadosťučinenia. Spôsob odstránenia následkov zásahu do osobnostných práv môže byť rozdielny podľa povahy veci, najmä podľa druhu zásahu do práva na ochranu osobnosti a podľa okolností, za ktorých k zásahu došlo. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 O.z. musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 O.z., a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcom vzhľadom na postavenie žalobcov v rodine a spoločnosti. Súd je v civilnom sporovom konaní viazaný vždy rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin, ale musí vychádzať aj z iných rozhodnutí vynesenej v trestnom konaní a dbať na to, aby sa s nimi nedostal do rozporu.

V predmetnej veci nepochybne došlo k zásahu do osobnostných práv nebohého syna žalobcov ako aj jeho rodiny v tej najhoršej možnej intenzite, keď zásah nie je možné odčiniť len ospravedlnením, či prinavrátením do pôvodného stavu v súvislosti s usmrtením osoby U. R.. V rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 O.z., ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP. Ochrana osobnosti, tak ako je koncipovaná v ustanoveniach § 11 - 16 O.z. je určitým rozvedením všeobecnej úpravy zakotvenej v Listine základných práv a slobôd. Smrť poškodeného je však situácia, keď je z hľadiska pozostalých trestno-právna ochrana nedostatočná, rovnako ako klasická občianskoprávna ochrana prostredníctvom náhrady škody. Ak sa vychádza z § 11 O.z. ako generálnej klauzuly, potom demonštratívny výpočet v § 13 O.z. (slovo „najmä“) umožňuje domáhať sa aj primeraného zadosťučinenia za neoprávnený zásah do života a zdravia. Všeobecne platí, že spôsob ochrany

osobnosti musí byť primeraný povahe zásahu, pričom nutnosťou je stanoviť mieru závažnosti zásahu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho nepreskúmateľnou ľubovôľou. Súd musí vždy vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Z ustanovenia § 13 O.z. vyplýva, že ak môže byť vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti postihnutej fyzickej osoby primerane vyvážená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, poskytnutie príslušnej morálnej satisfakcie treba uprednostniť. Len v tých prípadoch, kde došlo k porušeniu osobnostných práv v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napravitel'ná inými právnymi prostriedkami, treba považovať za opodstatnené a spravodlivé priznanie zadosťučinenia v peniazoch. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 O.z. taxatívne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať ex offio. Sú to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Pritom závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj na dĺžku jej trvania. Sama závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Pri určovaní konečnej výšky peňažného zadosťučinenia je možné (dokonca nevyhnutné) v rámci sudcovskej úvahy a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnúť k rozmanitým momentom, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, aby tak bola v jednote naplnená požiadavka zabezpečujúca účinné primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Pri uplatňovaní nárokov z náhrady škody platí zásada, že poškodený musí uplatniť svoje právo voči tomu, kto za škodu zodpovedá, t.j. voči poistenému. Poisťiteľ plní poškodenému namiesto poisteného. Iba výnimočne má poškodený priame právo na náhradu škody voči poisťiteľovi, a to ak tak ustanovujú osobitné predpisy. Takýmto osobitným predpisom je aj ZoPZP, ktorý v § 15 stanovuje, že poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Poškodený tak môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa. Voľba je výlučne na oprávnenej osobe. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu, proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecným právnym predpisom. Pokiaľ sa žalobcovia rozhodli uplatniť si nárok voči žalovanému 1/ a zároveň voči žalovanej 2/, je to ich výlučná kompetencia pri vedení sporu a len dominus litis môže rozhodnúť o tom, v akom postavení jednotlivé strany budú vystupovať. Keďže motorové vozidlo, ktorým jazdil pri vzniknutej dopravnej nehode žalovaný 1/ nemalo uzatvorenú platnú poisťovnú zmluvu v zmysle § 3 ods. 1 ZoPZP povinnosti vyplývajúce pre poisťovateľa z uvedeného zákona prechádzajú v zmysle § 24 ods. 2 písm. b/ a ods. 3 ZoPZP na žalovanú 2/.

Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Súdneho dvoru EÚ (rozsudok Haasová, C-22/12), podľa ktorého pod pojmom ujma na zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva.

Na základe uvedeného má v tomto konaní pasívnu legitímáciu žalovaná 2/, nakoľko pojem škoda je potrebné vykladať v tejto súvislosti širšie a vzťahuje sa aj na nemajetkovú ujmu. V opačnom prípade „škoda“, ktorú utrpel poškodený, ktorý dopravnú nehodu prežil, by bola právnym poriadkom odškodňovaná v rámci povinného zmluvného poistenia motorového vozidla a „škoda“ pri úmrtí poškodeného pri dopravnej nehode by podľa toho istého právneho poriadku odškodňovaná nebola. Takto by dochádzalo ku zvýhodneniu osoby, ktorá mala to šťastie, že dopravnú nehodu prežila, oproti osobe a pozostalým po osobe, ktorá dopravnú nehodu neprežila.

V predmetnej veci rodine žalobcov nespochybniteľne vznikla nenapraviteľná ujma - strata ich syna, pričom u žalobcov ako rodičov k tejto strate došlo vo veku 50 a 52 rokov, kedy už je málo pravdepodobné mať ďalšieho potomka. Syn pre žalobcov znamenal v tom období okrem vlastného dieťaťa už aj osobu (mal 27 rokov), s ktorou sa už môžu radiť a rozprávať o životných situáciách a ktorý prichádzal do veku dospelosti s tým, že sa blížila doba, keď ich syn bude mať svoju rodinu a žalobcovia budú mať vnukov a pokračovateľov ich rodu. Tieto očakávania boli v súvislosti aj s tým, že ich syn mal priateľku, s ktorou chcel po skončení jej štúdia na vysokej škole uzatvoriť manželstvo a postaviť rodinný dom, v ktorom podľa svedeckých výpovedí mali rodičia neb. U. v starobe dožiť. Syn mal pre žalobcov a ich ďalší život dôležité postavenie a funkciu aj vzhľadom k tomu, že mal byť pre nich v budúcnosti perspektívou, oporou a životnou istotou, čo potvrdili aj svedkovia, keďže jeden zo synov žalobcov žije a pracuje v Nemecku a ďalší syn už má založenú rodinu a býva v F.. Je potrebné prihliadať aj na traumy a pocity rodiča, ktorý prežije svoje dieťa, s ktorou sa žalobcovia doteraz nevysporiadali a evidentne ju nezvládajú (plač žalobkyne aj počas súdneho pojednávania). Právo žalobcov na ich súkromný a rodinný život bolo narušené závažným spôsobom, pričom vzhľadom na charakter zásahu (spôsobenie smrti) je vylúčené domáhať sa morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 O.z. a teda je dôvodné domáhať sa zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Súd prvej inštancie pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal z tých okolností, že smrťou U. R. bola žalobcom spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma v narušení rodiny a rodinných vzťahov a perspektívy života. Vo vzťahu k synovi sa týmto neoprávneným zásahom pretrhla väzba k synovi založená na duševnej spätosti, rodičovskej láske, spolupatričnosti a vzájomnej životnej perspektíve. Vo vzťahu k žalobcom už rodina nebude v značnej miere spĺňať svoju funkciu - reprodukčnú, výchovnú, ekonomickú, prípadne ochrannú a emocionálnu. Členovia rodiny rodičia a deti sa riadili ustálenými vzormi správania sa, každý člen rodiny plnil určitú sociálnu úlohu. Rodina je prostredie, s ktorým sú ľudia najviac spätí, výrazne členov rodiny ovplyvňuje a členovia rodiny ovplyvňujú rodinu ako takú. Rodina vytvára vlastné kultúrne prostredie, ktoré formuje osobnosť detí. Ale je aj obrazom doby a jej politických, sociálnych, ekonomických, kultúrnych, ekologických a iných podmienok a zásad. Rodina realizuje spoločenskú kontrolu nad svojimi príslušníkmi, zaisťuje rovnováhu medzi emocionálnymi potrebami svojich členov. Vzhľadom na syna žalobcov už rodina v takomto zložení neuspokojí potreby rodičovskej a synovskej lásky, bezpečia (tvorba zázemia), neuspokojí základné emocionálne potreby. Rodina nie je významná len pre deti, má zmysel aj pre rodičov, keď dospelému umožňuje presiahnuť horizont vlastného života. Je priestorom, kde možno najprirodzenejším a najintenzívnejším spôsobom uspokojovať nevyhnutné psychické potreby dieťaťa. Je teda „modelom medziľudských vzťahov“, ktoré si dieťa prenáša do života a na základe ktorých ich bude hodnotiť. Stabilita a vyrovnanosť v dôsledku rodinnej perspektívy, ktorú žalobcovia pociťovali počas života syna, bola narušená v deň dopravnej nehody. Navyše žalobcovia prežívali ešte počas obdobia po nehode ďalšie útrapy a bolesť, nechodili určitý čas po nehode do práce, žalobkyňa 1/ navštívila lekára a boli jej predpísané lieky s odporúčaním aby navštívila psychológa. Podľa tvrdení svedka Z. R., syna žalobcov, správanie žalobcov sa zmenilo tak, že teraz reagujú na niektoré veci výbušnejšie pričom tento ich po nehode veľakrát utišoval od ich plkania.

Súd prvej inštancie nespochybnoval, že aj žalovanému 1/ sa po dopravnej nehode zmenil život neželaným smerom, jeho život sa nevráti do predchádzajúceho stavu a po celý zvyšok života bude niesť svoje bremeno zodpovednosti, pokiaľ má aspoň trochu svedomia. Nehodu spôsobil hoci z neobľúbenej, avšak za prispenia zlého technického stavu riadeného vozidla. Zavinenie žalovaného 1/ je preukázané v plnom rozsahu.

Vzhľadom na uvedené, súd dospel k záveru, že v rodine žalobcov došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno zmierniť len priznaním peňažnej satisfakcie za túto ujmu. Je potrebné pri tom prihliadať na následky a prežívanie straty syna zo strany žalobcov. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že vzťahy v rodine žalobcov medzi rodičmi navzájom a medzi rodičmi a ich synom U. R. boli vzťahmi založenými na silných citových väzbách, spolupatričnosti, súdržnosti, dôvere a vzájomnej podpore. Syn bol pre žalobcov považovaný za pokračovateľa ich rodu, za ich perspektívu do budúcnosti a za perspektívnu oporu v ich pokročilejšom veku. Doteraz, t. j. už vyše troch rokov prežívajú veľkú duševnú bolesť a veľký smútok. Stratili plány do budúcnosti, z ničoho nedokážu mať radosť. Nebohý syn im veľmi chýba, plánovali, že mu pomôžu postaviť rodinný dom, kde budú mať vyčlenenú miestnosť kde dožijú a kde ich syn U. spolu s jeho priateľkou doopatrujú keď budú starí. Namiesto toho, aby sa tešili na vnúčatá chodia teraz žalobcovia na cintorín.

Pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy súd zohľadnil jednak závažnosť ujmy, okolnosti, ktoré mali vplyv na vznik nemajetkovej ujmy, mieru a závažnosť zavinenia žalovaného 1/, ale aj to v akej miere by

mohla v konkrétnom prípade vo vzťahu k dotknutým osobám uvedená satisfakcia pôsobiť na zmiernenie následkov zásahu.

Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom syna, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom O.z. nestanovuje maximálnu ani minimálnu výšku finančného zadosťučinenia, ktoré by však malo byť primerané, pričom jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu a nemôže tiež viesť k neprimeranému obohacovaniu sa, bol súd toho názoru, že výška finančného zadosťučinenia, ktorá bola priznaná súdom, je postačujúca a primeraná vzhľadom na okolnosti prípadu ako aj závažnosť zásahu do nemajetkovej sféry. Žalobcovia budú stratu svojho najstaršieho syna pociťovať po celý život. Túto stratu im môžu zmierniť ich ostatní dvaja synovia a ich vnučka (dcéra ich syna U.), no v prípade ich syna Z. je potrebné vziať do úvahy, že tento žije a pracuje v Nemecku a podľa viacerých vyjadrení v Nemecku plánuje aj ostať, alebo aj zmena prostredia v ktorom žijú, keďže prostredie (byť, resp. mesto kde ich syn vyrastal) im neustále pripomína ich syna. Prípadne im môže pomôcť odborná pomoc psychológa, ktorá bude zrejme vzhľadom k závažnosti ich duševného rozpoloženia finančne náročná.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd priznal každému zo žalobcov rovnakú sumu finančného zadosťučinenia, nakoľko dospel k záveru, že nie je možné rozdielne hodnotiť ich nárok na nemajetkovú ujmu (vzhľadom ku vzťahom v rodine), stratu syna pre otca a pre matku. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, že každému zo žalobcov priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na nemajetkovú ujmu 20.000 eur, teda ich žalobe v plnom rozsahu vyhovel ako žalobe oprávnenej.

Z vykonaných dôkazov nevyplývalo žiadne spoluzavinenie syna žalobcov na vzniku dopravnej nehody, pri ktorej zomrel. Súd sa zaoberal pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy aj schopnosťami a zárobkovými možnosťami žalovaného 1/. Skutočnosť, že žalovaný 1/ fakticky nemá žiadny majetok a jeho súčasné zárobkové možnosti sú nízke, nemôže mať vplyv na zníženie určenej výšky nemajetkovej ujmy pod 20.000 eur pre každého zo žalobcov, ktorí budú pociťovať ťažkú traumu zo smrti ich syna po celý zvyšný život.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP, vecne plným úspechom žalobcov v konaní.

V časti o poplatkovej povinnosti rozhodnutie odôvodnil právne § 2 ods. 2 a § 4 ods. 2 písm. i/ a položkou 1a sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, vecne dôvodil, že žalobcovia sú v časti konania o priznanie nemajetkovej ujmy od poplatku oslobodení a keďže súd ich žalobe vyhovel, žalovaní ako neúspešní účastníci konania sú povinní zaplatiť súdny poplatok za žalobu, ktorého výška sa odvíja od priznanej sumy, podľa položky 1a/ Sadzobníka súdnych poplatkov je potom súdny poplatok 6 % z priznanej sumy (40.000 eur) t. j. 2.400 eur.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu podal včas odvolanie žalovaný 1/, s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby a priznaním žalovanému 1/ náhrady trov konania resp. aby súdom priznaná nemajetková ujma bola znížená primerane s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Odvolanie odôvodnil poukazom na znenie § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Odvolateľ sa domnieva, že súd prvej inštancie sa nesprávne vyporiadal so skutkovým stavom, kedy pri určení výšky nemajetkovej ujmy nevzal do úvahy všetky okolnosti prípadu. Vo vzťahu k požadovanej výške nemajetkovej ujmy, aj v zmysle judikatúry súdov by mal súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy vychádzať jednak zo závažnosti nemajetkovej ujmy, okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a z toho, či už bolo dotknutej osobe poskytnuté aj materiálne alebo finančné zadosťučinenie, zároveň má súd prihliadnúť i na okolnosť, aby výška náhrady nemajetkovej ujmy nebola na strane pôvodcu zásahu likvidačná. Smrť syna žalobcov je závažnou ujmovou, zároveň ale táto nemôže byť jediným a výlučným kritériom pre určenie nemajetkovej ujmy (R 29/2001). Z odôvodnenia rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd sa pri rozhodovaní vo vzťahu k priznaniu výšky nemajetkovej ujmy upol pri určení jej výšky výlučne na ujmu na strane žalobcov, pričom ostatné okolnosti prípadu v žiadnom smere nebral do úvahy. Dopravná nehoda, ktorej účastníkmi bol syn žalobcov a žalovaný 1/ bola zapríčinená v prvom rade neskúsenosťou žalovaného 1/ ako vodiča, radou nešťastných náhod a zlého technického stavu automobilu, ktoré viedli k tragickej zrážke motorových vozidiel a následnej smrti syna žalobcov. Zo strany žalovaného 1/ sa nejednalo o úmyselné konanie, ale o nezávládnutie riadenia motorového vozidla po nabehnutí na nerovnosť. Žalovaný nemal vedomosť o zlom technickom stave vozidla, toto mu nepatrišlo a v deň nehody si ho od majiteľa len vypožičal. Taktiež žalovaný 1/ bol už za spôsobenú dopravnú nehodu odsúdený v trestnom konaní, na čo súd v žiadnom smere neprihliadol. V čase, kedy došlo k dopravnej nehode mal žalovaný 18 rokov, mal čerstvo ukončenú strednú školu a v septembri v roku 2014 plánoval nastúpiť na nadstavbové štúdium, kde by svoje vzdelávanie dovŕšil. Do tej doby okrem občasných brigád

nebol nikde zamestnaný, nevlastnil žiaden majetok a výživou bol odkázaný v plnej miere na svojich rodičov, z ktorého dôvodu žalovaný 1/ nemal akým spôsobom po dopravnej nehode žalobcom ponúknuť iné primerané zadosťučinenie než vyjadrenie ľútosťi vo vzťahu k zavinenej dopravnej nehode. Postupom času žalovaný 1/ s pomocou svojich rodičov splácal škodu, ktorá vznikla v dôsledku dopravnej nehody tak, ako si ju poškodení postupne uplatňovali, o čom žalovaný 1/ v konaní predložil dôkazy. Žalovaný 1/ až do podania žaloby zo strany žalobcov nevedel o tom, že by mali záujem na finančnom odškodnení, o tomto sa dozvedel až po podaní žaloby, a aj z toho dôvodu sa pokúsil mimosúdne dohodnúť so žalobcami tak, že im ponúkol finančné plnenie vo výške 25.000 eur tak, že by sumu vo výške 10.000 eur uhradil žalobcom v hotovosti za pomoci rodičov, ktorí by si zobrali pôžičku (žalovaný 1/ už jednu pôžičku spláca a nevlastní žiadny hodnotný majetok ani úspory, s veľkou pravdepodobnosťou ďalšiu pôžičku nedostane) a sumu vo výške 15.000 eur by žalobcom splácal v mesačných splátkach, na túto ponuku žalobcovia nereagovali. Súd nechal do úvahy majetkové a iné zárobkové možnosti žalovaného 1/, ktorý dokladoval výšku svojich príjmov prostredníctvom daňových priznaní ako i výšku výdavkov, rovnako tak podrobne zdokladoval príjmy svojich rodičov. Žalovaný 1/ naďalej žije v domácnosti svojich rodičov, nevlastní žiadny hodnotný hnutel'ný majetok ani nehnuteľnosti, pričom ako živnostník si mesačne zarobí cca 900 eur v hrubom. V roku 2015 boli jeho príjmy vo výške 9.181,25 eur a výdavky boli vo výške 4.521,73 eur, za rok 2016 boli jeho príjmy vo výške 12.404,92 eur a výdavky vo výške 7.960,46 eur. Súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy prevyšuje príjmy žalovaného 1/ takmer desaťnásobne, je pre neho likvidačná, jedná sa o celkovú sumu, ktorú by žalovaný 1/ zarobil za 10 rokov v prípade, ak by nemal žiadne výdavky, nemusel si platiť nájom, stravu, dopravu do zamestnania, základné hygienické potreby či ošatenie. V prípade žalovaného 1/ sa nejedná o právnickú osobu, celebritu či osobu s nadpriemernými finančnými zárobkami, jedná sa o mladého človeka, ktorý pracuje len druhý rok, je naďalej závislý na svojich rodičoch a nemá absolútne žiaden majetok, len dlhy. Žalovaný 1/ nemá žiadnu šancu túto sumu uhradiť v hotovosti, priznaná výška nemajetkovej ujmy mu znemožní viesť akýkoľvek život. Jedná sa o sumu, ktorá je porovnateľná so sumou hypotekárnych úverov na nehnuteľnosti, ktorú v lepšom prípade bude žalovaný 1/ splácať celé desaťročia (ak mu to samozrejme žalobcovia umožnia), v horšom prípade bude od žalovaného 1/ táto suma vymáhaná prostredníctvom núteného výkonu rozhodnutia, kedy bude ešte navýšená o trovy súvisiace s vymáhaním pohľadávky s príslušenstvom. Takto priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy znemožní žalovanému 1/ viesť v budúcnosti normálny život, osamostatniť sa, nadobudnúť majetok a s veľkou pravdepodobnosťou mu znemožní založiť si rodinu, nakoľko túto nebude vedieť finančne zaopatriť. Súd v žiadnom smere nechal do úvahy skutočnosť, že výška nemajetkovej ujmy sa má odvíjať aj od majetkových pomerov a možností žalovaného 1/, kedy nemá mať vo vzťahu k povinnému likvidačný charakter, nemá byť ani ďalším druhom trestu pre pôvodcu zásahu ale má poskytnúť primeranú satisfakciu pozostalým, pričom sa domnieva, že táto primeranosť má byť tak vo vzťahu k ujme pozostalých ako i finančným možnostiam žalovaného. Priznanie nemajetkovej ujmy má byť v prvom rade určitou satisfakciou pre dotknuté osoby, nemá byť zabezpečovacím prostriedkom pre pozostalých v starobe, navyše zo samotného výsluchu žalobcov a ich dvoch synov okrem iného aj jednoznačne vyplynulo aj to, že títo sú ochotní sa v prípade potreby postarať o rodičov nielen v starobe a teda im byť v budúcnosti porovnateľnou perspektívou, oporou, životnou istotou, ako by bol zosnulý. Na záver poukázal na rozhodovaciu prax súdov, ktoré v obdobných prípadoch (smrť dieťaťa alebo inej blízkej osoby pri dopravnej nehode) priznávajú náhradu nemajetkovej ujmy v sumách omnoho nižších než žiadajú žalobcovia, pričom ani s týmto sa súd v odôvodnení žiadnym spôsobom nevyporiadal. Uviedol konkrétne rozsudky súdov prvej inštancie.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu podala odvolanie aj žalovaná 2/, s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby a priznaním žalovanej 2/ náhrady trov odvolacieho konania s tým, že ak sa odvolací súd nestotožní s dôvodmi podaného odvolania, tak žiada, aby pripustil možnosť podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, nakoľko ide o otázku zásadného právneho významu. Odvolanie odôvodnila v zmysle § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, nakoľko sa domnieva, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z dôvodu, že škoda bola spôsobená motorovým vozidlom bez povinného zmluvného poistenia, tak žalovaná 2/ poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu v zmysle § 24 ods. 2 ZoPZP a to za rovnakých podmienok, za akých poskytuje poistné plnenie poisťovateľ podľa ZoPZP. Zákonodarcia otázku, na koho sa poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vzťahuje upravil ako lex specialis (§ 1 ZoPZP) a súčasne vymedzil aj rozsah poistného krytia (§ 4 ZoPZP), napriek tomu v rozpore so základnými princípmi aplikácie právnych noriem, súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí svoj otázny výklad založil v zásade na ustanoveniach všeobecného

právneho predpisu (O.z.). S takýmto názorom súdu odvolateľka nesúhlasí, keďže jednotlivé druhy škôd, ktoré sú kryté povinným zmluvným poistením, uvádza § 4 ZoPZP. Ide o kogentnú právnu normu s taxatívnym výpočtom náhrad, tieto náhrady sú z hľadiska rozlíšenia toho čo sa odškodňuje (okrem prípadu uvedeného pod písmenom c/), plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v O.z.. Poistený má v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náklady pri usmrtení, pričom je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Žalovaná 2/ poukázala na to, že nemajetkovú ujmu nie je možné priradiť pod žiadny zo zákonodarcom takto určených nárokov. Slovenské súkromné právo vychádza z tzv. užšej koncepcie vymedzenia pojmu škody, čo sa týka aj pojmu „škoda na zdraví“, ktorý uvádza § 4 ods. 2 ZoPZP. To, čo zákonodarcu považuje za škodu na zdraví, je uvedené v šiestej časti O.z. (§ 443 až 449a). Pri ujme spôsobenej na zdraví alebo živote osoby sa uhrádzajú: bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia, strata na zárobku, strata na dôchodku, jednorazové vyrovnanie, účelne vynaložené náklady spojené s liečením, pozostalostná úrazová renta a primerané náklady pohrebu. Jednotlivé náhrady uvedené v § 4 ods. 2 ZoPZP, ktoré sa hradia poškodeným osobám pri ujme na zdraví alebo pri usmrtení, sú v zákone určené taxatívne a ani súd nie je oprávnený tento výpočet svojvoľne rozširovať. Medzi týmito taxatívnymi určenými nárokmi nie je uvedená nemajetková ujma pozostalých po účastníkovi dopravnej nehody. Ide o kogentnú právnu normu. Preto ani na základe analógie nemožno pojem „škoda na zdraví“ rozširovať na nemajetkovú ujmu, ktorá je systematicky zaradená do prvej časti O.z.. Uplatnenie nároku v zmysle § 13 O.z. logicky a systematicky nespadá pod úpravu náhrady škody a spadá pod právne prostriedky na ochranu práv na ochranu osobnosti. V tomto prípade právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje peňažnú satisfakciu nie náhradu škody. Základným znakom je aj to, že predpokladaná ujma sa nedá nijako preukázať a je vecou voľnej úvahy, ktorá sa neurčuje svojvoľne, ale súd prihliada na závažnosť vznikutej ujmy ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Účelom práva na peňažné zadostučenie je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou, čím sa síce približuje funkcii reparačnej, aká je aj pri náhrade škody, avšak vychádza z iných predpokladov a nie je správne úplne ju stotožniť s nárokom podľa § 13 O.z.. Napokon úprava zakotvená v § 16 O.z. jasne rozlišuje medzi náhradou škody a náhradou nemajetkovej ujmy. Nárok na nemajetkovú ujmu nie je teda nárokom na náhradu škody na zdraví a preto nemožno dospieť k záveru, že by bolo možné stotožňovať náhradu škody na zdraví s náhradou nemajetkovej ujmy, ako to nesprávne vyvodil súd prvej inštancie. To, že v danom prípade nejde o škodu vyplýva aj z § 16 O.z., ktorý priamo hovorí o tom, že ak bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobená aj škoda, zodpovedá za ňu vinník podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu. Dôsledne tieto pojmy rozlišuje aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) vo svojom uznesení pod sp. zn. 4Cdo/168/2009 z 20.4.2011, v ktorom vyslovil, že náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. O.z. ako sankcia za zásah do osobnosti fyzickej osobnosti je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahom do týchto práv iného dopustil, pričom poisťovňa, ktorá bola len účastníkom poistného vzťahu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, žiadnym spôsobom nezasiahla do osobnostných práv žalobcov. Podľa súčasnej platnej právnej úpravy možno teda nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. O. z.. Uvedené potvrdilo aj ďalšie rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016, pričom týmto sa súd prvej inštancie dostatočne nezaoberal. Súd prvej inštancie svoju argumentáciu týkajúcu sa pasívnej legitímácie žalovanej 2/ založil aj na právnych záveroch súdneho dvora vyslovených vo veci C-22/12. Tento rozsudok zaväzuje slovenský súd, aby v konaní na náhradu škody skúmal, či vnútroštátne právo priznáva poškodeným osobám právo na náhradu nemajetkovej ujmy a či je právo zahrnuté do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Poisťovní explicitne nevyplýva povinnosť hradiť nemajetkovú ujmu pozostalých ani oprávnenie vnútroštátneho (slovenského) súdu, aby priznal takúto náhradu bez toho, aby vec posúdil a rozhodol na základe vnútroštátneho právneho predpisu, t.j. právneho poriadku SR. Rozsudok rovnako ani priamo nesplnomocnil slovenský súd, aby v konaní vo veci samej sám vykladal obsah smerníc o povinnom zmluvnom poistení, ale aby na danú vec aplikoval vnútroštátne právo, t.j. právny poriadok SR. Národnú úpravu nárokov poškodených na náhradu škody upravuje šiesta časť O.z. „Spôsob a rozsah náhrady“ (§ 442 a nasl. O.z.); nemajetková ujma tu nie je upravená. Z doslovného znenia ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv O.z. systematicky a obsahovo od seba oddeľuje. V SR platí princíp písaného nie sudcovského práva, právne predpisy nemožno ani na základe eurokonformného výkladu vykladať spôsobom contra legem, treba rozlišovať medzi právnou úpravou povinného zmluvného poistenia na jednej strane a hmotným odškodňovacím právom na druhej strane. Slovenská právna úprava v

predmetnej veci dôkladne rozlišuje medzi škodou podľa § 420 a nasl. O.z. a nemajetkovou ujmu podľa § 11 a nasl. O.z., takže z hľadiska odškodniteľnosti ujmy poisťovateľom by to mala rešpektovať aj súdna prax. Poukázala na vyjadrenie Ministerstva financií SR s tým, že podľa platnej slovenskej právnej úpravy možno náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv uplatňovať len mimo rámca inštitútu zodpovednosti za škodu. Ministerstvo financií SR vo vyjadrení z 31.5.2016 uvádza, že existujú rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré jasne deklarujú, že finančné plnenia, ktoré vyplývajú z nárokov na ochranu osobnosti nie sú kryté ZoPZP a tieto rozhodnutia Najvyššieho súdu SR by mali byť záväzné pri rozhodovaní súdov nižšej inštancie. Zároveň má žalovaná 2/ za to, že súd sa nesprávne vysporiadal aj so samotnou výškou nemajetkovej ujmy, ktorú požadujú žalobcovia 1/ a 2/. Súd mal prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo a to k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, na požiadavku zneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Preto určujúcimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je 1. atribút primeranosti - rozhodujúce kritérium priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie a 2. proportionalita - výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohacovania a pôsobiť na škodcu likvidačne. Poukázala na to, že súd musí pristupovať k priznávaniu súm za nemajetkovú ujmu obozretne a nepriznávať excesívne sumy, ktoré síce lahodia žalobcom, ale sú zjavne nereálne k priemerným majetkovým a príjmovým pomerom v SR. Priznanie súm, ktoré niekoľko desaťnásobne prevyšujú napríklad priemerný mesačný zárobok a sú preto (najmä z hľadiska priemerného pôvodcu zásahu) reálne nespĺniteľné, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané finančné zadosťučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti. Osobitne je potrebné vyvarovať sa toho, aby boli priznané náhrady nemajetkovej ujmy v takmer „trestnej“ výške, teda vo výške, ktorá pôsobí viac ako trest pre pôvodcu zásahu, než náhrada pre dotknutú osobu. Pre rozhodnutie vo veci mal súd zväžiť všetky individuálne okolnosti prípadu. Žalovaná 2/ má za to, že súd sa nevysporiadal dostatočne s okolnosťami na strane zodpovednej osoby (žalovaného 1/) ako pôvodcu zásahu, a to najmä s postojom žalovaného 1/ (prejavená ľútosť, snaha o mimosúdne vysporiadanie sporu), dopadom danej udalosti aj do jeho duševnej sféry, jeho mladým vekom a najmä s jeho príjmovými a majetkovými pomermi.

4. Žalovaná 2/ sa k odvolaniu žalovaného 1/ vyjadrila tak, že sa stotožňuje s tvrdením žalovaného 1/, že súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal s okolnosťami na strane zodpovednej osoby, a to najmä s postojom žalovaného 1/, dopadom danej udalosti aj do jeho duševnej sféry, jeho mladým vekom a najmä s jeho príjmovými a majetkovými pomermi.

5. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaného 1/ vyjadrili tak, že tento opakuje argumentáciu prezentovanú už pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s ňou v rámci svojho rozsudku vysporiadal dostatočne a zrozumiteľne. Poukázali na to, že v bode 40. odôvodnenia súd konštatuje, že samotná závažnosť vzniknutej ujmy nie je výlučným kritériom pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v peniazoch a z bodov 33. a 37. odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na tú skutočnosť, že 1. zásah do osobnostných práv syna žalobcov a do ich osobnostných práv nejde odčiniť obnovením pôvodného stavu. Z bodu 35. odôvodnenia je zrejmé, že prihliadol na 2. intenzitu, 3. trvanie a 4. rozsah nepriaznivých následkov, ktoré im vznikli vzhľadom na ich postavenie v rodine a spoločnosti. Z bodu 36. odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd prihliadol na tú skutočnosť, že 5. k zásahu do osobnostných práv ich syna a žalobcov došlo v dôsledku spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona. Z bodu 40. na strane 13. odôvodnenia vyplýva, že prihliadol tiež k požiadavke, aby 6. bolo zabezpečené primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu a súčasne aby 7. nedochádzalo k zneužívaniu tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Z bodu 54. odôvodnenia je zrejmé, že súd prihliadol aj na to, že 8. syn žalobcov k vzniku dopravnej nehody žiadnym spôsobom neprispel. Jednotlivé aspekty vyššie uvedené súd podrobne odôvodnil aj skutkovo s ohľadom na vykonané dokazovanie. Taktiež súd prihliadal na to, že žalovaný 1/ bol odsúdený v trestnom konaní a to v bode 36. a 48. rozsudku. K dopravnej nehode, pri ktorej bol usmrtený syn žalobcov, došlo 25.7.2014, žalobcovia žalobu na súd podali 30.6.2016 a žalovaný ich prvýkrát od dopravnej nehody kontaktoval až po podaní žaloby na súd prostredníctvom svojho právneho zástupcu prípisom zo 16.12.2016. Žalovaný sa teda so žalobcami viac než dva roky ani len nepokúsil komunikovať. Do uvedeného obdobia žalovaný 1/ ani žiadnym spôsobom nevyjadril ľútosť zo spôsobenia smrti syna žalobcov. Prístup žalovaného 1/ k celej udalosti sa javil žalobcom tak, ako keby tento čakal, že celá vec „nejako odznie“. Nesúhlasili s tým, aby súd zobral do úvahy majetkové a zárobkové možnosti žalovaného 1/, keďže tieto sa môžu kedykoľvek zmeniť, žalobcovia však nebudú môcť nikdy požiadať o zmenu rozsudku v dôsledku zmeny majetkových

pomerov žalovaného 1/. Pripustenie tejto okolnosti pri zvažovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by tiež mohlo mať neudržateľné dôsledky do budúcnosti pri iných sporoch. Tvrdenia žalovaného 1/ v podstate smerujú k tomu, že pokiaľ by sa malo vychádzať z majetkových pomerov škodcu v prípade škodcu, ktorý nemá žiadny príjem ani majetok, by sudy mali priznať poškodeným minimálne, prípadne žiadne sumy. Tiež v prípade škodcov s nadpriemernými príjmami by poškodené osoby mohli požadovať neprímerane vysoké čiastky. Týmto prístupom by sa pripustil stav, kedy by vznikli extrémne, možno stotisícové rozdiely pri nahrádzaní nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby. Je zrejmé, že prihládanie súdov pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy na majetkové pomery škodcu by malo len negatívne následky na rozhodovacia činnosť súdu ako aj poškodených. Poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/658/2014 z 21.5.2015 a rozsudok Okresného súdu Skalica zo 16.12.2014 sp. zn. 5C/322/2013, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo 7.6.2016 sp. zn. 10Co/218/2015. V nadväznosti na uvedené považoval za zrejmé, že v rámci rozhodovacej praxe na Slovensku sudy priznávajú pozostalým po obetiach dopravných nehôd i podstatne vyššie sumy, preto pokiaľ súd prvej inštancie priznal sumu, ktorú v rámci svojej žaloby požadovali, tento postupoval jednoznačne správne. Svoje rozhodnutie náležite odôvodnil s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, na úzku citovú previazanosť rodičov s ich nebohým synom, na nenapraviteľnosť zásahu zo strany žalovaného, ako aj na neschopnosť žalobcov aj v súčasnosti sa vyrovnáť so stratou ich syna. Pokiaľ žalovaný 1/ poukazoval na iné rozhodnutia slovenských súdov, kde boli žalobcom priznané nižšie sumy náhrady nemajetkovej ujmy, k týmto rozhodnutiam uviedli, že sudy v daných konaniach nemohli žalobcom prísúdiť viac, než sami požadovali. Žalovaný 1/ opakovane uvádzal, že priznaná výška nemajetkovej ujmy mu znemožní viesť akýkoľvek život, takéto tvrdenie žalobcov zraňuje, je absolútne nepravdivé. Pokiaľ má niekto znemožnené viesť akýkoľvek život, je to výlučne ich nebohý syn U.. Žalovaný 1/ si môže založiť rodinu, môže sa každý deň stretávať so svojimi rodičmi, môže sa s nimi rozprávať, v starobe sa môže o rodičov postarať, môže chodiť každý deň do práce, rodičia ho môžu sledovať, môžu sa tešiť z jeho úspechov, byť mu oporou v ťažkých chvíľach, môžu spolu chodiť na výlety, môžu sa spolu smiať. Toto žalobcovia už nikdy s ich synom nebudú mať. To najkrajšie na živote nie sú peniaze, ale práve okamihy s blízkymi, ktoré však so synom žalobcov žalobcovia nebudú môcť prežiť. Na základe uvedeného navrhli napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. K odvolaniu žalovanej 2/ sa žalobcovia vyjadrili tak, že navrhli napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Uviedli, že odvolanie žalovanej 2/ je prakticky totožné s jej podaním z 15.2.2017. Poukazuje na rozhodnutia NS SR, ku ktorým žalobcovia uviedli, že rozsudok NS SR z 20.4.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 je potrebné považovať v nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-22/12 z 11.7.2013 za prekonaný, keďže Súdny dvor dal v uvedenom rozsudku jednoznačnú odpoveď na otázku, či je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, resp. či toto právo priznáva právny poriadok SR. Poukázala na body 55. až 58. uvedeného rozsudku s tým, že obsah právnej vety uvedeného rozsudku je možné správne a v celosti spoznať len s prihliadnutím na celé odôvodnenie rozsudku Súdneho dvora a je možné konštatovať, že súdny dvor vec jednoznačne posúdil tak, že pokiaľ je právo uplatniteľné vo veci samej občianskoprávneho charakteru, je nerozhodné, v ktorej časti O.z. je zaradené. Teda je možné uzavrieť, že v danom konaní existuje právo uplatniteľné vo veci samej, ktoré upravuje náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeť usmrtenej pri dopravnej nehode, ktoré má pokrývať povinné poistenie zodpovednosti. Právne závery v rozsudku NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 boli spochybnené aj v odborných článkoch. Vyjadrenie Ministerstva financií SR z 31.5.2016 nemá pre dané konanie žiadny právny význam, Ministerstvo financií SR nie je žiadna taká autorita, ktorá by bola oprávnená poskytovať interpretáciu právnych predpisov či už SR alebo právnych predpisov Európskej únie. Orgánom oprávneným k interpretácii právnych predpisov SR je výlučne súd. Žalobcovia výšku priznanej nemajetkovej ujmy považujú jednoznačne za primeranú, zohľadňujúcu všetky špecifické okolnosti prejednávanej veci.

7. Žalobcovia sa v podaní z 24.1.2018 vyjadrili k vyjadreniu žalovanej 2/ z 3.1.2018 tak, že s ním nesúhlasia. Žalobcovia nemajú vedomosť o tom, že by žalovaný 1/ voči nim prejavil ľútosť. Tento neprišiel na pohreb ich syna, nezaslal im kondolenciu a do začatia súdneho konania s nimi vôbec nekomunikoval. Z uvedeného je zrejmé, že je nereálne, aby žalovaný 1/ voči žalobcom prejavil akýkoľvek ľútosť. Uvedené tvrdenie o prejavení ľútosť sa stalo len účelovou obranou žalovaného 1/. Práve vzhľadom na nižší vek žalovaného 1/ je reálne, aby tento svoj dlh voči žalobcom (a ich nebohému synovi) splatil. Preto poukaz na mladý vek žalovaného 1/ žalovanou 2/ je výlučne účelový. Žalovaná 2/ poukazovala na zásah do

duševnej sféry žalovaného 1/, na čo súd prvej inštancie v žiadnom prípade nemohol prihliadnuť, nakoľko v konaní nebolo preukázané, avšak ani nebolo navrhované vykonať dokazovanie v tomto smere, že by došlo k zásahu do duševnej sféry žalovaného 1/. Súčasne sa javí žalobcom ako nelogické, aby súd prihliadal na akýkoľvek zásah do duševnej sféry žalovaného 1/ za situácie, keď tento zásah spôsobil sám žalovaný 1/ spôsobením dopravnej nehody. K tvrdeniu žalovanej 2/, že priznanie súm, ktoré niekoľko desaťnásobne prevyšujú napríklad priemerný mesačný zárobok a sú preto nesplateľné, nemožno považovať za primerané finančné zadosťučinenie, uviedli žalobcovia, že toto tvrdenie je zavádzajúce. V danom prípade si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili dve osoby a teda priznaná náhrada nemajetkovej ujmy zohľadňuje aj túto skutočnosť. Vo vyjadreniach žalovaných 1/ a 2/ tieto opakovane zdôrazňujú negatívny zásah dopravnej nehody do života žalovaného 1/. Všetky tieto tvrdenia žalovaných 1/ a 2/ nemôžu byť relevantným kritériom pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia uplatnením príslušnej sumy náhrady nemajetkovej ujmy na prvoinštančnom súde nemali za cieľ ďalej „trestať“ žalovaného 1/. So smrťou ich syna sa doteraz nevyrovnali, čo zistil aj prvoinštančný súd. V ich živote zostane po ňom navždy pocit prázdnoty. Neexistuje taká finančná suma, ktorá by im mohla v celom rozsahu nahradiť smrť ich syna.

8. Žalovaný 1/ v jeho podaní z 29.1.2018 uviedol, že sa čiastočne stotožňuje s vyjadrením žalovanej 2/ z 3.1.2018, že súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal s okolnosťami na strane žalovaného 1/, najmä jeho postojom ku skutku, s jeho príjmovými a majetkovými pomermi a taktiež, že priznané primerané finančné zadosťučinenie je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu vysoké. Žalovaný 1/ ale nesúhlasil s tvrdením žalovanej 2/, že táto nie je v spore pasívne vecne legitimovaná. Vo vzťahu k pasívnej legitímácii žalovanej 2/ sa žalovaný 1/ vyjadroval už vo svojich predchádzajúcich písomných vyjadreniach, pričom naďalej zastáva názor, že žalovaná 2/ je pasívne vecne legitimovaná v spore.

9. V podaní z 8.2.2008 žalovaná 2/ zotrvala na svojej argumentácii z odvolania, že nie je pasívne legitimovaná v prejednávanej veci a pre úplnosť uviedla, že v § 4 ZoPZP je taxatívne uvedené, ktoré nároky sú poistením kryté a tieto sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje (okrem prípadu uvedeného pod písmenom c/), plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v O.z.. Poistený má v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náklady pri usmrtení, pričom je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Žalovaná 2/ poukázala na to, že nemajetkovú ujmu nie je možné priradiť pod žiadny zo zákonodarcom takto určených nárokov. Súd by mal preto pri posudzovaní nároku žalobcov vychádzať striktne z ustanovení ZoPZP, pretože ide o zákon *lex specialis*, ktorým sa osobitne upravujú podmienky povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Nárok žalobcov nemožno priznať ani podľa ustanovení O.z. o škode. Poukázala na rozhodnutie NS SR z 15.5.2017 sp. zn. 8Cdo/219/2016, ktoré je z hľadiska času posledným významným rozhodnutím v otázke pasívnej legitímácie poisťovní pri odškodňovaní nárokov na nemajetkovú ujmu z povinného zmluvného poistenia, v ktorom NS SR zaujal jasné stanovisko, že podľa platnej súčasnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti na škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. O.z. a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 O.z.. Uvedené rozhodnutie NS SR je v podstate plne v súlade s dovtedajšou rozhodovacou praxou NS SR. Žalovaná 2/ je preto na základe uvedeného názoru, že v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 O.z. nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Opätovne poukázala na to, že rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 24.10.2013 vo veci Haasová neprináša žiadne jednoznačné závery, nakoľko pokrytie nemajetkovej ujmy pod povinné poistenie podmieňuje existenciou vnútroštátnej úpravy. Je však zrejmé, že súčasný právny stav a právny poriadok SR odškodnenie nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia nepripúšťa. V rámci argumentácie vo vzťahu k pasívnej legitímácii poukázala na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016. ÚS SR sa v spomínanom uznesení fakticky zaoberal tým, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ (použitého v ZoPZP) vykonaný všeobecným súdom môže byť považovaný za arbitrárny, za prejav svojvôle, vedúcej k ústavnej neutržateľnosti. ÚS SR by nemal mať primárne ambíciu vyslovovať „správny“ výklad vnútroštátnej normy. Pokiaľ sa vyjadril ku krytiu nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, urobil tak nad rámec svojich rozhodovacích kompetencií. Poukázala na to, že v inom svojom rozhodnutí, napríklad v uznesení sp. zn. III. 646/2015 ÚS SR uviedol: „Ústavnému súdu neprislúcha

zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá podľa ustanovení § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je zverená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky". Preto mala žalovaná 2/ za to, že by sa súd mal pri rozhodovaní riadiť ustálenou rozhodovacou praxou NS SR (4Cdo/168/2009, 4Cdo/139/2011, 3Cdo/301/2012). Iný postup by podľa žalovanej 2/ viedol k narušeniu právnej istoty účastníka konania, ako aj k neakceptovaniu rozloženia právomocí medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom. Žalovaná 2/ zdôraznila, že pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle priznávať i nároky na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ZoPZP urobil by tak novelou ZoPZP, prípadne novelou O.z. v častiach o náhrade škody, čo však zákonodarca nespravil. Žalovaná 2/ má za to, že súd nemôže prekročiť ustanovenia zákonov a priznať nárok, ktorý nemá oporu v žiadnom zákone.

10. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení CSP (Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov), účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej aj „O.s.p."), keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie treba navzdory námietkam odvolateľov považovať za vecne správny, keď súd prvej inštancie v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec aj správne posúdil po právnej stránke.

11. Po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej spore, výsledky vykonaného dokazovania a uviedol právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný spor a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia.

Nedôvodnou tak bola námietka o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

12. Odvolací súd nemal (napriek opačnému názoru odvolateľov) dôvod nesúhlasit' s argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia rozsudku). U dôvodov predstretých súdom prvej inštancie dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 387 ods. 2 CSP), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí učiniť zadosť tiež povinnosti vyporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP) a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvej inštancie dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP in fine) nasledovne:

13. Žalovaná 2/ odôvodnila svoje odvolanie najmä nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, spočívajúcim v tom, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa ZoPZP sa nevzťahuje na nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obeti dopravnej nehody, a teda aj nesprávnym právnym

posúdením jej pasívnej vecnej legitímácie, s tým, že pri riešení predmetnej otázky sa súd prvej inštancie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe NS SR.

Na podporu svojej argumentácie o nesprávnosti právnych záverov prijatých súdom prvej inštancie označila rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 3 Cdo 301/2012 a 8 Cdo 219/2016. NS SR v uznesení sp. zn. 4 Cdo 168/2009 dospel k záveru, že povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 O.z.. V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 301/2012 poukázal na nedostatok pasívnej legitímácie poisťovne v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP. Na totožných záveroch založil svoje rozhodnutie sp. zn. 8 Cdo 219/2016, v ktorom zotrval na tom, že povinné zmluvné poistenie upravené ZoPZP nekryje ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv pozostalých po obeti dopravnej nehody. Je zrejmé, že tieto žalovanou 2/ označené a citované rozhodnutia NS SR spočívajú na rovnakých právnych záveroch.

Definíciu ustálenej rozhodovacej praxe podal judikát R 71/2018 (Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II, a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.).

Pri posúdení právnej otázky pasívnej legitímácie žalovanej 2/ nemožno opomenúť rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie C-22/12 vo veci Haasová z 24.10.2013, v ktorom Súdny dvor vyslovil záver, že príslušné ustanovenia smerníc (Rady 72/166/EHS z 24.4.1972, Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za ujmu (hmotnú i nehmotnú) upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

Na závery uvedené v tomto rozsudku Súdneho dvora nadviazal NS SR v rozsudku sp. zn. 6MCdo 1/2016 z 31.7.2017, kde vysvetlil, že „pri výklade pojmu škody pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu. NS SR v tomto rozsudku vychádza z eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví, upraveného v ust. § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP, ktorý je súladný s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“), prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17.8.2016, kde ústavný súd uviedol, že „hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení O.z. umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel upravuje ZoPZP, podľa ktoré má aj sťažovateľka (poisťovňa) ako poistiteľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky“. V nadväznosti na uvedené dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody k záveru, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých, je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle ZoPZP, a že v spore o náhradu tejto ujmy je daná pasívna legitímácia poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel.

Dňa 9. októbra 2018 sa uskutočnilo rokovanie občianskoprávneho kolégia NS SR, na ktorom bolo prijaté uznesenie o uverejnení rozhodnutia NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 v Zbierke stanovísk najvyššieho

súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Toto rozhodnutie bolo neskôr publikované ako judikát R 61/2018, právna veta ktorého znie: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Týmto postupom najvyššieho súdu bolo dosiahnuté názorové zjednotenie dovolacích senátov v predmetnej problematike, čím zároveň došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe NS SR.

Na označené rozhodnutia Súdneho dvora, ÚS SR ako aj NS SR nadviazali ďalšie rozhodnutia NS SR, a to sp. zn. 6Cdo 143/2017, 6 Cdo 219/2017, 6Cdo 206/2017, 6Cdo 212/2017, 6Cdo 226/2017, 8Cdo 6/2018. Z uvedeného je zrejmé, že právny názor v otázke pasívnej legitimácie poisťovne uvedený v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 3 Cdo 301/2012 a 8 Cdo 219/2016, na ktoré odkazovala žalovaná 2/, bol jeho neskoršou judikatúrou prekonaný. V otázke vecnej pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej pozostalými obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla treba preto za ustálenú rozhodovaciu prax NS SR považovať vyššie uvedený právny názor prijatý neskoršou judikatúrou NS SR, preto odvoláciu námietku žalovanej 2/ o nesprávnom právnom posúdení jej pasívnej vecnej legitimácie, nemožno považovať za dôvodnú. Rovnako nedôvodná bola aj jej námietka, že ZoPZP sa nevzťahuje na nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obeti dopravnej nehody a že sa súd prvej inštancie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. S poukazom na vyššie uvedené rozsudok NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 nepredstavuje odklon, ale naopak v čase rozhodovania odvolacieho súdu predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorú je potrebné aplikovať na všetky prebiehajúce konania, teda aj na konanie v danej veci. Podľa § 220 ods. 2 v spojení s ustanovením § 378 ods. 1 CSP odvolací súd v odôvodnení tohto rozsudku preto odkazuje na ustálenú rozhodovaciu prax v otázke vecnej pasívnej legitimácie poisťovateľa, v súvislosti s rozsahom poistného krytia podľa ZoPZP.

Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu (R 61/2018) je súladná aj s rozhodovacou praxou ÚS SR, ktorý vyjadril zhodný názor v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016, ako i sp. zn. II. ÚS 695/2017 z 5.12.2018 (vydaného po rozhodnutí NS SR sp. zn. 8 Cdo 219/2016 z 15.5.2017). Argumentácia žalovanej 2/ v súvislosti so zjednocovaním judikatúry všeobecných súdov bola preto nadbytočná (NS SR v rozhodnutí sp. zn. 6 MCdo 1/2016 označil za nepredstaviteľné, aby za stavu vyslovenia sa už ústavným súdom, existoval ešte priestor pre opätovné zaoberanie sa príslušnou otázkou zo strany veľkého senátu najvyššieho súdu, pričom rozporovanie záverov ÚS SR by znamenalo možný ďalší pokles dôvery v činnosť všeobecných súdov a tým aj v právny štát ako taký). Odvolacia argumentácia žalovanej 2/ opierajúca sa o závery rozhodnutí NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 3 Cdo 301/2012, 8 Cdo 219/2016, ako i eurokonformný výklad vnútroštátnej právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a výkladu pojmu škoda s poukazom na Smernice, vrátane rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie označené v odvolaní, nebola správna. Vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax (R 61/2018) pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP je treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, keďže smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/106/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti tejto zodpovednosti, chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, pričom výklad pojmu škoda vyjadrený v odvolaní žalovanej 2/ je neprípustne zužujúci (v rozpore s komunitárnym právom a ustálenou súdnou praxou).

Z dôvodu, že škodou sa pre účely ZoPZP rozumie aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla (R 61/2018), nebola správna argumentácia žalovanej 2/ o výlučne osobnej povinnosti zodpovednej osoby poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 O.z., v dôsledku „osobnostného puťa“ medzi pozostalými a vinníkom nehody. Z dôvodu, že škoda bola spôsobená motorovým vozidlom bez povinného zmluvného poistenia, tak žalovaná 2/ poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu v zmysle § 24 ods. 2 písm. b/ ZoPZP a to za rovnakých podmienok, za akých poskytuje poistné plnenie poisťovateľ podľa ZoPZP.

14. K ďalším odvolacím námietkam žalovaného 1/ a žalovanej 2/, že súd nevzal do úvahy všetky okolnosti prípadu, o nesprávnom vysporiadaní sa súdom prvej inštancie s výškou nemajetkovej ujmy požadovanej žalobcami z pohľadu primeranosti a proporcionality, hoci súd musí pristupovať k priznávaniu súm za nemajetkovú ujmu obozretne a nepriznávať excesívne sumy, zjavne nereálne k priemerným majetkovým a príjmovým pomerom v SR, vo výške, ktorá pôsobí viac ako trest pre

pôvodcu zásahu, než náhrada pre dotknutú osobu, ďalej o nedostatočnom vysporiadaní sa s okolnosťami na strane zodpovednej osoby - žalovaného 1/ (nejednalo sa o úmyselné konanie, žalovaný 1/ bol neskúsený, nevedel o závadách na vozidle, za spôsobenie dopravnej nehody bol už odsúdený v trestnom konaní) ako pôvodcu zásahu, a to najmä s postojom žalovaného 1/ (prejavená ľútosť, snaha o mimosúdne vysporiadanie sporu), dopadom danej udalosti aj do jeho duševnej sféry, jeho mladým vekom a najmä s jeho príjmovými a majetkovými pomermi a napokon k námietke, že súd sa v odôvodnení nevysporiadal s rozhodovacou praxou súdov, ktoré v obdobných prípadoch priznávali náhradu nemajetkovej ujmy v sumách omnoho nižších než žiadajú žalobcovia, odvolací súd uvádza nasledovné:

Súd prvej inštancie vo vzťahu k výške uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zistil v dostatočnom rozsahu skutočnosti relevantné pre meritórne rozhodnutie veci a prihliadal na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Citovej ujme sa vyrovná len máloktoľ emočný zážitok, preto jeho vnímanie a prejavy, hoci sú individuálne, možno dôvodne predvídať. V posudzovanej veci voči výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podali odvolanie obaja žalovaní, ktorých námietky boli posúdené odvolacím súdom nasledovne.

Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacim parametrom proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ochrane ľudských práv. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu.

Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť). V náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1568/09 bol konštatovaný zásah do práva na ochranu osobnosti civilným deliktom a primerané zadosťučinenie označené za jednu z civilnoprávných sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov protiprávneho konania a byť tak nástrojom prevencie, porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22.12.2015.

Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obeť“ podľa článku 34 Dohovoru o ochrane ľudských práv, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6.3.2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9.10.2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, i to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmách a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky zase konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, porov. sp. zn. I. ÚS 2844/14 (uvedené už odznelo v rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2016 sp.zn. 10 Co 566/2015).

Vzhľadom na uvedenú požiadavku kazuistiky odvolací súd príkladmo uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 13C/126/2010-267 z 1.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/368/2015-311 z 1.7.2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur za smrť manželky žalobcu, v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu (fyzickej osoby), spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky; rozsudkami OS ZV sp. zn. 2T/210/2013 a sp. zn. 9C/174/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co/19/2017 bola pozostalej manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 40.000 eur, plnoletým deťom 17.000 eur a 20.000 eur (autobus nedal prednosť v jazde motocyklu); rozsudkom OS PP sp. zn. 9 C 45/2011

v spojení s rozsudkom KS PO sp. zn. 21 Co 137/2017 bola pozostalej manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 40.000 eur a plnoletým deťom každému vo výške 20.000 eur (zrážka v protismere); rozsudkom OS NM sp. zn. 7 C/151/2008 v spojení s rozsudkom KS TN sp. zn. 6 Co 810/2014 (NS SR sp. zn. 1 Cdo 117/2017) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pozostalému manželovi 70.000 eur, pozostalým deťom každému vo výške 100.000 eur (chodec na priechode); rozsudkom OS NT 10C/88/2009 v spojení s rozsudkom KS NT sp. zn. 9 Co 330/2012 priznal každému z rodičov 90.000 eur, každému zo súrodencov 10.000 eur (nemocnica, nesprávna zdravotnícka starostlivosť); rozsudkom OS BA V sp. zn. 24C/239/2013 pozostalej matke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 50.000 eur (nehoda spôsobená opitým vodičom s viacerými mŕtvymi, medzi nimi 23-ročný syn); rozsudkom OS BA II sp. zn. 18C/276/2008 v spojení s rozsudkom KS BA sp. zn. 4Co/470/2011 pozostalým rodičom 19-r. dcéry priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 49.790 eur (správca cesty); rozsudkom OS MT sp. zn. 11C/40/213 v spojení s rozsudkom KS ZA sp. zn. 7Co/578/2014 (NS SR sp. zn. 6Cdo/60/2016) pozostalému manželovi a otcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 45.000 eur (náraz nákladného vozidla do pred ním idúceho osobného vozidla); rozsudkom OS BA II sp. zn. 18C/76/2012 v spojení s rozsudkom KS BA sp. zn. 6Co/217/2014 (NS SR sp. zn. 6 Cdo 92/2015) pozostalým rodičom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému vo výške 40.000 eur (zrazená chodkyňa na prechode pre chodcov, prekročená rýchlosť); rozsudkom OS BR sp. zn. 2C/61/2010 v spojení s rozsudkom KS BB sp. zn. 12Co/465/2014 pozostalý manžel a deti, každému priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 33.500 eur (rýchlosť v obci, do protismeru); rozsudkom OS SL sp. zn. 2C/204/2010 v spojení s rozsudkom KS PO sp. zn. 20 Co 188/2012 (NS SR sp. zn. 3Cdo/127/2013) pozostalí rodičia, každému z nich priznaná suma 33.000 eur (prevádzkovateľ lyžiarskeho strediska); rozsudkom OS PO sp. zn. 8C/46/2005 v spojení s rozsudkom KS PO sp. zn. 16 Co 29/2011 (NS SR sp. zn. 5Cdo/244/2011), každému z rodičov a súrodencovi priznaná suma 30.000 eur (nemocnica, nesprávna diagnostika po úraze); rozsudkom OS TT sp. zn. 12C/71/2009 v spojení s rozsudkom KS TT sp. zn. 24Co/479/2012 pozostalému otcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 25.000 eur (chodec na diaľnici v strednej opitosti, zomrelý 18-ročný syn); rozsudkom OS TO sp. zn. 6C/143/2015v spojení s rozsudkom KS NT sp. zn. 5Co/264/2017 pozostalej matke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 25.000 eur (náraz do chodkyne 23-ročnej spolužívajúcej dcéry na prechode pre chodcov); rozsudkom OS HU sp. zn. 12C/60/2011 v spojení s rozsudkom KS PO sp. zn. 17Co/212/2015 pozostalým rodičom plnoletého dieťaťa priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému z nich 20.000 eur (alkohol, zrazený chodec, vodič bez oprávnenia), viď prehľady spracované v poslednom období v odbornej literatúre (porovnaj napr. Šorl, R., Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalého príbuzného Stav a východiská 1. časť, Bulletin Slovenskej advokácie 9/2017). V rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva Kontrová proti Slovenskej republike bola priznaná pozostalej matke dvoch maloletých detí náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 eur (neoprávneným zásahom bolo nekonanie štátnych orgánov, vedúce k nezabráneniu trestnému činu). Nálezom Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22.12.2015 bol zrušený rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 18.5.2014 č. k. 30 Cdo 2535/2013-529, ako i rozsudok Vrchného súdu v Olomouci zo 14.12.2012 sp. zn. 1 Co 157/2012-412, predmetom ktorých bol neoprávnený zásah do práva na súkromie sťažovateľiek smrťou syna a brata, spôsobenou v súvislosti s postupom lekárov nemocnice non lege artis, priznané čiastky náhrady nemajetkovej ujmy boli vo výške 1.700.000 Kč a 1.000.000 Kč (s konštatovaním o. i., že pre sťažovateľky je ťažko pochopiteľné, že v niektorých prípadoch, z ich hľadiska menej závažných, dosahujú čiastky peňažnej satisfakcie porovnateľnú úroveň s náhradami za nemajetkovú ujmu spôsobenú úmrtím blízkeho, pričom takúto nemajetkovú ujmu pociťujú pozostalí veľmi úkorne a o to viac naliehavou sa javí potreba, aby výška náhrady bola z pohľadu sťažovateľiek spravodlivo stanovená).

Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Cdo 139/2011 vychádzajúc z ust. § 13 ods. 3 O.z. pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Uvedené zákonné ustanovenie však zakotvuje taxatívne dve kritériá: závažnosť vzniknutej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zistené okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne napríklad, ak je daný podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu). Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napríklad či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel). Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti, pružne prihliadnúť

na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu.

V posudzovanej veci súd prvej inštancie pri stanovení výšky prihliadal k judikatórne vymedzeným kritériám (porov. napr. rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2844/14), ktorými sú najmä na strane pozostalých a zomrelého intenzita ich vzťahu, vek zomrelého a pozostalých, existenčná závislosť na zomrelom, prípadne poskytnutie inej satisfakcie, a na strane škodcu vyhodnotil relevantnosť kritérií jeho postoja, dopad udalosti do jeho sféry, majetkové pomery škodcu a mieru zavinenia. Zo strany žalovaných nebola spochybňovaná pravdivosť tvrdení žalobcov, týkajúca sa veľmi intenzívnych vzťahov so zomrelým U. a v dôsledku silnej emočnej i existenčnej väzby v širšom význame. Náhle úmrtie pre žalobcov bolo mimoriadne traumatizujúce (zasiahnutí stratou osoby, ktorá bola ich oporou). Hodnota straty rodinného života, ako i hodnota ľudského života ako daru aj pre život najbližších príbuzných, nie je vyčísliteľná v peniazoch a peniazmi za takúto ujmu nemožno poškodeným osobám poskytnúť skutočnú satisfakciu, ale možno ňou ujmu aspoň zmierniť (morálne zadosťučinenie ako postačujúca satisfakcia vôbec neprichádza v týchto prípadoch do úvahy). V danom prípade žiadna iná satisfakcia poskytnutá nebola, vyvolaný zásah do práva na ochranu osobnosti bol v predmetnej veci takej intenzity, že ho treba odškodniť nemajetkovou ujmu v peniazoch a potom ani prípadné ospravedlnenie nemôže žalovaného zbaviť povinnosti zaplatiť túto náhradu.

Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške ustálenej súdom prvej inštancie zohľadňuje osobitosti daného prípadu (vychádzajúc z jednotlivých vyššie uvedených kritérií) a nevybočuje z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch (mimoriadne traumatizujúci dopad na neúplnú rodinu, so silným prvkom odkázanosti). V rámci komparatívnych úvah bolo prihliadané na už priznané náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým rodičom (v prípadoch dopravných nehôd), ktoré boli priznávané v intervale medzi 10.000 eur až 50.000 eur, priemerne 20.000-25.000 eur. Prisúdená náhrada nie je zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania, prípadne likvidácie či trestu pre pôvodcu zásahu, s poukazom na vecnú pasívnu legitímáciu žalovanej 2/. Ak by sa rozlišovalo v sumách priznaných voči fyzickým osobám a právnickým osobám podľa ich schopnosti platiť, znamenalo by to, že náhrada nemajetkovej ujmy by mala jednoznačne trestný charakter, keďže jej výška by sa určovala s prihliadnutím na osobu pôvodcu (páchateľa), čo je typický rys trestného práva.

Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v predmetnej veci je spôsobilá kompenzovať vzniknutú ujmu v zmysle jej zmiernenia na spravodlivom a slušnom základe (zdôvodnená konkrétnymi východiskami a závermi).

K hodnoteniu kritérií okolností na strane škodcu je potrebné uviesť, že žalovaný 1/ porušením ustanovenia § 9 ods. 1 (spôsob jazdy) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spôsobil dopravnú nehodu, čím porušil pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. c/ citovaného zákona a inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zákona, za tento skutok bol žalovaný 1/ uznaný vinným rozsudkom OS Skalica č. k. 4T/ 42/2015-248 z 23.9.2015 za prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, pričom tento trest sa mu podmienene odložil a uložila sa mu skúšobná doba v trvaní 4 rokov spolu so zákazom činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 4 rokov. Judikatúrou definované kritériá na strane škodcu sa uplatnia pritom len vtedy, ak mali súčasne vplyv na vnímanie ujmy oprávnených osôb, čo naplnené v posudzovanom prípade nebolo. Ústretový prístup škodcu z vykonaného dokazovania taktiež nevyplýval (za takýto nemožno považovať návrh na mimosúdnu dohodu v nepomerne nižšej ako požadovanej výške náhrady). Obdobne dopad udalosti na duševnú sféru škodcu, nebol spôsobilý mať vplyv na vnímanie ujmy oprávnenými osobami a aj na majetkové pomery škodcu sa prihliada len výnimočne, v zmysle určitej moderácie vedenej záujmom na tom, aby nedošlo k majetkovej likvidácii škodcu. Vyslovenie ľútosti v akejkolvek forme je tiež považované len za elementárny prejav slušnosti, bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009).

Ústavný súd Českej republiky (porov. sp. zn. I. ÚS 2844/14) konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch. Odvolacia argumentácia smerujúca k spochybňovaniu určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy násobkami príjmu žalovaného 1/, je však založená na ekonomických ukazovateľoch, pričom pri odškodňovaní náhrady nemajetkovej ujmy sú

rozhodujúce zákonom a judikatúrou vymedzené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy, za použitia komparácie v rozhodovacej praxi súdov.

Námietky žalovaných o neprimeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy, priznanej súdom prvej inštancie, neboli náležité. Hoci spôsobenú nemateriálnu ujmu nemožno spoľahlivo kvantifikovať, hodnota deštrukcie rodinného života a osobných vzťahov musí byť natoľko dôstojná a slušná, aby obeť (v danom prípade pozostalí rodičia) nevystavila neprimerane nízkou sumou porušeniu Dohovoru o ochrane ľudských právach. Preto nemožno konštatovať, že by priznanie náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie, bolo prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. Naopak náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom, v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie (porov. rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. Pl. ÚS 16/2004).

15. Žalovaná 2/ žiadala, aby odvolací súd v prípade ak sa nestotožní s dôvodmi jej odvolania, pripustil možnosť podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, nakoľko ide o otázku zásadného právneho významu.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p., účinného v čase začatia predmetného konania, dovolanie bolo prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Pokiaľ ide o podmienky prípustnosti dovolania proti potvrdzujúcemu alebo zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, novoprijatá právna úprava (CSP, viď ust. §§ 419-423) upúšťa od „automatickej“ prípustnosti dovolania v prípadoch, keď odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu nižšej inštancie, a od prípustnosti dovolania založenej rozhodnutím odvolacieho súdu, preto nebolo možné v predmetnej veci odvolacím súdom rozhodovať o pripustení možnosti podať dovolanie proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu.

16. Odvolací súd riadiaci sa vyššie uvedenými úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil, čo sa týkalo aj vecne správneho rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania a o poplatkovej povinnosti.

17. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešným žalobcom 1/ a 2/ priznal proti žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, a to z dôvodu, že strana, ktorá mala plný úspech vo veci (žalobcovia), má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala (žalovaní), keď nevidel dôvod pre aplikáciu § 257 CSP.

18. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)